

ת"פ 54719/09/20 - מדינת ישראל נגד לאית מסארוה - ע"י

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 54719-09-20 מדינת ישראל נ' מסארוה

בפני	כבוד השופט חגי טרסי
בעניין:	המאשימה
	נגד
הנאשם	לאית מסארוה - ע"י ב"כ עו"ד שטרצר

גזר דין

כתב האישום

הנאשם הורשע, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, בעבירה של **נשיאת נשק ותחמושת** - עבירה על סעיף 144 (ב) רישא וסיפא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 31.7.19 בשעה 16:45 לערך, ברפת של אביו בטייבה, נשא הנאשם אקדח מסוג גלוק, טעון במחסנית תואמת ובה כדורי 9 מ"מ. האקדח הוסב כך שניתן לבצע בו ירי אוטומטי. שוטר החל לרדוף אחר הנאשם וצעק לעברו לעצור. הנאשם נפל והשוטר הצליח לתפוס אותו ולאזקו בידו הימנית. הנאשם התנגד להשלמת האיזוק, משך בעוצמה את ידו האזוקה, הפיל את השוטר וגרם לו לשריטה בידו. לאחר מכן השתחרר מאחיזת השוטר ונמלט בריצה מהמקום.

במסגרת ההסדר שגובש בין הצדדים, הוסכם כי הנאשם יופנה בטרם הטיעונים לעונש לקבלת תסקיר מטעם שירות המבחן, ולאחר קבלת התסקיר יטען כל אחד מהצדדים לעונש על פי ראות עיניו.

תסקיר שירות המבחן

מהתסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם ביום 28.2.22 עולה כי מדובר בבחור צעיר כבן 25, אשר אין לחובתו הרשעות קודמות. הנאשם רווק, מתגורר בבית הוריו בטייבה, בעל השכלה של 12 שנות לימוד, עם תעודת בגרות חלקית, ועובד בתחנת דלק כשנתיים. עוד בשלב המעצר עבר הנאשם הליכי אבחון בשירות המבחן, אשר התרשם מבחור צעיר המגלה תפקוד יציב במסגרות חיי ומראה מחויבות לתפקידים שלוקח על עצמו. הנאשם נחשף בעבר להתנהלות שולית של אביו, אשר נדון לשנתיים מאסר, ואף על פי כן נמנע מיצירת קשרים שוליים בבגרותו. עם זאת, הרושם הוא שבשנים האחרונות חלה התרופפות ביכולתו להציב לעצמו גבולות, סביב צרכי ריגוש ושייכות ודפוסים ילדותיים ולא בשלים.

שירות המבחן התרשם כאמור מתפקוד תקין לאורך השנים, כמו גם מכך שהנאשם אינו מאופיין בדפוסי חשיבה שוליים מגובשים, ניכר כי הנו בעל שאיפות נורמטיביות וכי חווה את המעצר כאירוע חריג ומשברי. על רקע זה שולב במסגרת צו פיקוח מעצרים בטיפול ייעודי לעצורי בית. הנאשם הקפיד להגיע לכל המפגשים, גילה רצינות ומחויבות, השתתף באופן פעיל בשיח הקבוצתי והתקבל הרושם כי הוא מצליח להתייחס באופן מעמיק יותר לגורמים שהובילו להתדרדרות במצבו. נראה היה כי ההליך המשפטי שהתנהל נגדו והשלכותיו הנלוות היוו עבורו גורם הרתעתי שבלם את המשך ההתדרדרות במצבו. הסיכון במצבו הופחת ונראה כי אינו זקוק להמשך התערבות טיפולית.

בהתייחסו לעבירה מקבל הנאשם אחריות על מעשיו ומבטא חרטה על התנהלותו הבעייתית, אם כי נתגלו פערים בין המידע שמסר בשלב המעצר בדבר קשרים שוליים שטחיים שניהל בתקופה שקדמה למעצרו, לבין הכחשתו את קשרים אלה באבחון הנוכחי. מכל מקום, בשיחות עם קצינת המבחן ביטא הנאשם תובנה לחומרת עבירות הנשק בכלל, ובחברה הערבית בפרט, ולהשלכותיהן הקשות. עוד ביטא שאיפתו להמשיך במסלול החיים הנורמטיבי שמאפיין אותו בדרך כלל, ולהמשיך להשקיע משאביו בעבודתו, ובהקמת משפחה בעתיד.

במסגרת הקשר עם שירות המבחן גילה הנאשם אחריות, הגיע לפגישה שנקבעה עמו, הציג מסמכים רלוונטיים והשקיע מאמצים לשתף בקורותיו ובמצבו. עם זאת, התקשה להעמיק בנסיבות ביצוע העבירה ובקשריו השוליים בעבר, וכן אודות השלכות מעורבותו הפלילית של אביו על מצבו. שירות המבחן מבין את ביצוע העבירה על רקע גילו הצעיר של הנאשם, רצונו בריגוש וקיומם של קשרים שוליים, כאשר לא היה ער לחומרת העבירה ולהשלכותיה. נראה כי התנהלות זו הנה חריגה לו וכי ההליך המשפטי מהווה גורם ממתן ומציב גבול להתנהגותו. נראה כי כיום ניתן את קשריו השוליים, תוך שמבטא רצון לנהל חיים נורמטיביים, ללא מעורבות נוספת בפלילים.

הנאשם שלל קיומם של צרכים טיפוליים בעת הנוכחית והדגיש כי הטיפול בקבוצת עצורי בית סייע לו באופן משמעותי. מסר כי כיום אינו מתמודד עם קשיים או מצוקות והוא חש שביעות רצון מתפקודו. על אף הקושי להעמיק כיום בנסיבות ביצוע העבירה, הרושם הוא כי הנאשם נעזר בהליך הטיפול בהתאם ליכולותיו, וקצינת המבחן לא התרשמה מקיומם של דפוסי שוליים מושרשים המצריכים המשך התערבות טיפולית. כגורמי סיכון צוינו חומרת העבירה, קשיים הבולטים בהפעלת שיקול דעת הולם בעת ביצועה וקשייו להציב גבולות לגורמים שוליים. כגורמי סיכוי לשיקום צוינו הגיל הצעיר, העדר עבר פלילי, תובנה באשר לחומרת המעשים, מערכות תמיכה משמעותיות, שאיפות לניהול חיים נורמטיביים, העדר דפוסי חשיבה עברייניים ושיתוף הפעולה בקבוצת עצורי הבית. מכלול הפרמטרים מעידים על כך שהסיכון לביצוע עבירות נוספות פחת. על רקע זה, ובהעדר נזקקות טיפולית, לא נמצא מקום להמליץ על שילוב בטיפול נוסף במסגרת צו מבחן והומלץ להביא בחשבון בגזר הדין את גורמי הסיכוי לשיקום שתוארו.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה הדגישה בטיעוניה את החומרה הרבה הכרוכה בעבירות הנשק, את הפגיעה הקשה שלהן בערכים חברתיים בסיסיים ואת מדיניות הענישה המחמירה המתחייבת בשל כך. לדבריה, על בית המשפט לעשות כל שניתן על מנת למגר את תופעת נשיאת הנשק, אשר יוצרת סיכון ממשי לפגיעה בגוף ובנפש. בתוך כך הזכירה התובעת המלומדת את העונשים הנכבדים שנקבעו לצד עבירות הנשק ואת הוראת השעה שהתקבלה לאחרונה ואשר קבעה עונשי מינימום

לצדן של עבירות אלה. הוראה זו משקת את תפיסת המחוקק בדבר העונש הדרוש, גם אם אינה חלה ישירות על המקרה הנוכחי. מבחינת מידת הפגיעה בערכים המוגנים, טענה כי מדובר בפגיעה ברף משמעותי, שכן מדובר בנשק טעון, אשר הוסב לירי אוטומטי. עוד הפנתה לעובדות כתב האישום הנוגעות לבריחתו של הנאשם מהמקום. ב"כ המאשימה הפנתה לאסופת פסיקה ועתרה למתחם הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל. בנוסף, הפנתה לנתונים האישיים העולים מהתסקיר וביקשה למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם הענישה, לצד מאסר על תנאי וקנס.

ב"כ הנאשם הפנה לעובדה כי מדובר בעבירה שבוצעה באמצע שנת 2019, ועל כן אין להחיל עליה את ההנחיות ותיקוני החקיקה העדכניים. עוד הפנה לנסיבות החריגות של הליך זה לפיהן הוגש כתב האישום למעלה משנה לאחר מועד ביצוע העבירה, וביקש ליישם בעניינו של הנאשם מענה עונשי אינדיווידואלי כמתחייב מאותן נסיבות. הסנגור המלומד הזכיר פסיקה של מותב זה בה הוצב הרף התחתון של מתחם הענישה בעבירות של נשיאת אקדח על 13-14 חודשי מאסר בפועל, וטען כי בהעדר מאפיין של הובלה, הרי שהנסיבות קרובות לעבירת החזקה גרידא, ועל כן ראוי לקבוע מתחם שמתחיל מ-10 או 11 חודשים ועד 24 חודשי מאסר בפועל. ב"כ הנאשם הפנה לתסקיר שירות המבחן ועמד בהרחבה על הנתונים החיוביים העולים ממנו לרבות העבר הנקי, העדר הסתבכויות נוספות, התובנה וההפנמה, ההרתעה והפחתת הסיכון. עוד הדגיש את ההליך הטיפולי שעבר הנאשם, שהביא אותו לתובנות הדרושות. בנסיבות אלה, סבר הסנגור המלומד כי ניתן במקרה זה אף לסטות לקולה ממתחם העונש ההולם ולהסתפק בענישה בדרך של עבודות שירות, ולתמיכה בעמדתו זו הפנה למספר החלטות.

לבסוף, שמעתי גם את דברי הנאשם עצמו, אשר ציין כי הוא מודע לכך שעבר עבירה חמורה, אך הדגיש כי עשה זאת לפני כשלוש שנים ומאז למד את הלקח, היה אצל קצינת המבחן, וכעת הוא מאורס ועומד להתחתן. על רקע נתונים אלה ביקש מבית המשפט להתחשב בו.

דין והכרעה

"סעיף 144(ב) לחוק העונשין אוסר על נשיאה או הובלה של כלי נשק, "בלא רשות על פי דין". האיסור נועד להגן על ערך חיי האדם, שלמות גופו ונפשו, כמו גם לקדם את השמירה על הסדר הציבורי ואורח חיים תקין, שלו ובטוח (ע"פ 147/21 מדינת ישראל נ' ביטון, פסקה 7 (14.02.21) (להלן: עניין ביטון); ע"פ 8017/20 מדינת ישראל נ' גריפאת, פסקה 6 (22.02.20) (להלן: עניין גריפאת)). עבירה זו, כמו יתר עבירות הנשק, נועדה למנוע התנהגות מסוכנת, ולמזער את הפוטנציאל לגרימת נזקים חמורים. אכן, נשיאה והובלה של כלי נשק, הריה לעיתים רק הסנונית הראשונה, בואכה מעשים חמורים יותר - חבלה חמורה, שוד מזוין, רצח, וכיוצא באלה (ע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח, פסק דינו של השופט מ' מזוז (05.11.19); ע"פ 116/13 וקנין נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (31.07.13)). כמו כן, לא אחת צוין, כי למרבה הצער, חרף האיסור שבדין, הפכה תופעת השימוש בנשק חם למכת מדינה. בעקבות זאת, לשם הרתעה, ניכרת בפסיקה מגמה של החמרה הדרגתית בענישה על עבירות הנשק (ע"פ 5807/20 שיבלי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (30.12.20) (להלן: עניין שיבלי); עניין ביטון, פסקה 7; עניין גריפאת, פסקה 6); לעיתים "השעה צריכה לכך" (בבלי,

סנהדרין מו, ע"א).

דבריו אלה של כב' השופט סולברג מתוך פסק הדין בע"פ 5522/20 **חלייחל נ' מ"י** (24.02.21) מבהירים הבהר היטב את הפגיעה החמורה בערכים החברתיים הבסיסיים ביותר, שענינם השמירה על הסדר הציבורי, על שלומו ובטחונו של הציבור ועל חיי אנוש ממש, הכרוכה בביצוע עבירות הנשק, לרבות אלה שענינן החזקה ונשיאה גרידא. עוד מבהירים הדברים את שכיחותה של התופעה ואת ההכרח לנקוט במדיניות ענישה מחמירה, ואף להעלות בהדרגה את רף הענישה, כמענה מרתיע ומציב גבול למעשים.

מעשיו של הנאשם אכן בוצעו לפני למעלה משנתיים וחצי, במהלך שנת 2019, ולחלוף הזמן קיימת כמובן משמעות, כך שאין להחיל עליו רטרואקטיבית את מלוא תוקפה של מדיניות הענישה העדכנית, שהחמירה והוקשתה עם השנים. עם זאת, יש לתת את הדעת לכך שאותה מגמת החמרה לא החלה בחודשים האחרונים בלבד אלא מלווה אותנו כבר מזה כעשור. לפיכך, העובדה שהעבירה בוצעה בשנת 2019 אינה גורעת מחומרתה, אינה מצדיקה כשלעצמה הימנעות מהטלת העונש המתחייב ואינה מוציאה אותה מגדרה של ההנחיה ארוכת השנים להחמיר בענישה בעבירות מעין אלה, כפי שאף ניתן ללמוד מהפסיקה שתוצג, אשר חלקה מתייחס לעבירות מאותה תקופה ואף מהשנים שקדמו לכך.

מידת הפגיעה בערכים המוגנים מצויה במקרה זה **במדרג הבינוני** של עבירות מעין אלה. מדובר אמנם בנשיאה של אקדח, ולא כלי נשק בעל מאפייני חומרה נוספים כרובה סער או תמ"ק מאולתר, אך האקדח היה טעון במחסנית ובכדורים, ואף הוסב כך שניתן לבצע בו ירי אוטומטי. האקדח היה אפוא מוכן לפעולה, ופגיעתו הפוטנציאלית עלולה הייתה להיות חמורה ביותר. גם התנהגותו של הנאשם כלפי השוטר מקימה במקרה זה נדבך נוסף של חומרה, אם כי עיקר הדגש כמובן הנו על עבירת הנשק.

באשר **למדיניות הענישה הנוהגת** בעבירה של נשיאת אקדח טעון, הרי שקיימת פסיקה ענפה המבהירה כי דינם של המורשעים בה להישלח, אלא במקרים חריגים ביותר, לתקופת מאסר ממשית מאחורי סורג וברח, ואפרט:

בע"פ 2564/19 **אזברגה נ' מ"י** (18.7.19), נקבע בבית המשפט המחוזי **מתחם ענישה שנע בין 12 ל-40 חודשי מאסר בפועל**, בגין נשיאת אקדח ומחסנית תואמת, שנרכשו זמן קצר קודם לכן על ידי המערער וחברו, ברכב בו נסעו יחדיו. הנאשם, בחור צעיר ללא עבר פלילי, אשר הודה במיוחס לו נדון ל-**16 חודשי מאסר בפועל**, ובית המשפט העליון דחה את הערעור שהגיש.

בע"פ 4215/18 **ח'טיב נ' מ"י** (8.7.18), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע, על פי הודאתו, בעבירות של נשיאת נשק ותחמושת. הנאשם שהה בסמטה סמוכה לחצר ביתו, כשהוא נושא על גופו אקדח טעון בארבעה כדורים. נקבע **מתחם ענישה הנע בין 15 ל-36 חודשי מאסר בפועל**, והנאשם נדון ל-**15 חודשי מאסר בפועל**.

בע"פ 5765/20 **אבו בכר נ' מ"י** (22.03.21) נסעו המערערים ברכב ובו נשאו והובילו שני אקדחים, כשבכל אקדח מחסנית מלאה. כאשר סימנו להם שוטרים לעצור, המשיך הנהג בנסיעה קצרה ולאחר שעצר את הרכב יצא חברו

מהרכב, רץ אל חצר בית סמוך והשליך שם את האקדחים והמחסניות. על אף העדר עבר פלילי, הטיל בית המשפט על כל אחד מהם **18 חודשי מאסר בפועל**, והערעור שהגישו לבית המשפט העליון נדחה.

בע"פ 545/20 **פלוגי נ' מ"י** (3.5.21), נדחה ערעורו של המערער שהורשע בעבירות נשיאה, הובלה והחזקה בנשק. המערער, בעל עבר נקי, נתפס נוהג כשהוא מוביל ומחזיק אקדח חצי אוטומטי טעון במחסנית ריקה וכן מוביל, נושא ומחזיק 50 כדורים בקוטר 9 מ"מ על גופו. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם ענישה הנע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל**, וגזר עליו **12 חודשי מאסר** בפועל לצד ענישה נלווית, תוך שהתחשב בכך שהאקדח לא היה תקין. בית המשפט העליון לא התערב בגזר הדין, וציין כי העונש שנגזר על הנאשם הוא על הצד המקל.

בע"פ 2141/21 **חניני נ' מ"י** (27.05.21) הצטייד המערער באקדח אוויר, אשר בוצעו בו שינויים שמאפשרים ירי של תחמושת בקליבר 7.65 מ"מ וכן בכדורים תואמים. הוא נתפס בחצר קרובה לביתו בשעת לילה מאוחרת, כשהוא נושא את האקדח על גופו ובתוכו ארבעה כדורים. הוא נדון, בין היתר, ל- **20 חודשי מאסר בפועל**, וערעורו על חומרת העונש נדחה.

בע"פ 2892/13 **עודתאללה נ' מ"י** (29.09.13) הורשע המערער, צעיר בן 25, ללא עבר פלילי, בכך שנתפס נוהג ברכב ובו אקדח ומחסנית ריקה מכדורים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה שבין שנה לשלוש שנים, וגזר עליו **21 חודשי מאסר בפועל**. הערעור על העונש נדחה.

בע"פ 3156/11 **זראיעה נ' מ"י** (21.02.12) הסליק הנאשם ברכב בו נסע, אקדח, מחסנית טעונה בכדורי 9 מ"מ וקופסאות עם כדורים דומים. לנאשם הרשעה קודמת יחידה מתחם אחר. בית המשפט המחוזי גזר עליו **24 חודשי מאסר בפועל**. הערעור על חומרת העונש נדחה.

על יסוד נתונים אלה קבעתי בחודשים האחרונים מספר פעמים מתחמי ענישה המבטאים את יסודות החומרה של עבירת נשיאת האקדח כשלעצמה, ללא שימוש פלילי נוסף כלשהו בנשק. מתחמים אלה נעו סביב 13 - 14 חודשי מאסר ברף התחתון של המתחם, ועד 36 חודשים ברף העליון. ראו למשל גזרי הדין בתיקים הבאים: ת"פ 33544-04-20 **מ"י נ' פריג'** (5.10.21), ת"פ 40410-04-21 **מ"י נ' אלטורי** (1.11.21), ת"פ 19463-05-21 **מ"י נ' קשוע** (2.11.21). המקרה שלפני אינו שונה ממקבץ רחב של מקרים אלה, ובשים לב לחלוף הזמן, ועל אף הנתון המכביד בדבר הסבת הנשק לירי אוטומטי, אקבע גם הפעם בעניינו של הנאשם **מתחם ענישה** מתון ומידתי, מקל יותר מהמתחם שצפוי היה להיקבע בגין מעשים דומים בימים אלה ממש, ואשר יעמוד על **14 עד 36 חודשי מאסר בפועל**.

משנקבע מתחם העונש ההולם למעשים יש לאתר את העונש המתאים לעניינו של הנאשם בגדר המתחם בהתאם לנסיבות שאינן נוגעות לביצוע העבירה, אלא מתמקדות יותר בנאשם עצמו, בעברו, בהתנהלותו ובדפוסיו. כמו כן ראוי, במקרים המתאימים, לבחון את האפשרות לסטות לקולה ממתחם העונש ההולם, מקום בו קיימים שיקולי שיקום המצדיקים זאת.

ככל שמדובר במיקום העונש בגדר המתחם, הרי שאין במקרה זה חולק על כך שככל שיוחלט שלא לסטות לקולה מטעמי שיקום, ראוי יהיה למקם את עונשו של הנאשם ברף התחתון של המתחם. מסקנה זו מתחייבת לנוכח גילו הצעיר של הנאשם, עברו הנקי, ההודאה, נטילת האחריות והחיסכון בזמן ציבורי הנלווה לה, האפקט ההרתעתי של ההליכים, העדרם של דפוסי חשיבה עברייניים, ושיתוף הפעולה עם שירות המבחן בקבוצה הטיפולית לעצורי בית. למעשה, גם המאשימה אינה חולקת על מסקנה זו ועתרה בטיעוניה להשית עונש המצוי ברף התחתון, אם כי לטענתה אותו רף צריך להכיל תקופת מאסר ממושכת יותר מזו שקבעתי.

ההתלבטות המרכזית במקרה זה נוגעת אפוא לשאלה האם יש מקום, בנסיבותיו המיוחדות של הנאשם, כפי שהן באות לידי ביטוי נרחב בתסקיר, ובהתחשב בעקרון הענישה האינדיווידואלית, יש מקום ללכת צעד גדול נוסף לקראתו ולסטות לקולה ממתחם העונש ההולם, ואף לשקול להסתפק באופן חריג בתקופת מאסר שתינשא בעבודות שירות. על מנת לתמוך באפשרות זו הפנה סנגורו המלומד של הנאשם לשני פסקי דין של בית המשפט העליון מהעת האחרונה ממש, אשר בהם התקבלו ערעוריהם של בחורים צעירים, נטולי עבר פלילי, על עונשי המאסר שהוטלו עליהם בגין עבירות דומות, והעונשים הוסבו למאסר בעבודות שירות, תוך סטייה לקולה ממתחם העונש ההולם.

המקרה הראשון הוא ע"פ 2780/21 **אילה נ' מ"י** (1.2.22), בו נדון עניינו של מערער שהורשע בגניבת אקדח והחזקתו כשהוא טעון במחסנית וכדורים. בית המשפט המחוזי קבע כי מדובר בעבירה חמורה יותר מעבירה רגילה של נשיאת נשק וקבע **מתחם עונש הולם של 20 עד 44 חודשי מאסר בפועל**. לאחר מכן בחן בית המשפט המחוזי את הליכי השיקום בהם נטל הנאשם חלק. בתוך כך הזכיר כי בתקופת צו פיקוח המעצר שולב בשיחות מעקביות וכי בהמשך השתלב בתכנית טיפולית ארוכת טווח במרכז חוסן לטיפול בהתמכרויות. הוא ישתף פעולה באופן מלא עם התכנית הטיפולית, מסר בדיקות שתן נקיות ושירות המבחן המליץ על צו מבחן ושל"צ. אף על פי כן החליט בית המשפט המחוזי לסטות באופן מתון בלבד לקולה מהמתחם וגזר על הנאשם 18 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון קיבל את הערעור והמיר את העונש ב-9 **חודשי עבודות שירות "בשל דרך השיקום הממשית והארוכה - מזה תקופה של שנתיים - שבה פסע המערער"**. עוד הוסיף כי **"השיקום עומד במבחן הזמן. המערער נרתם בהצלחה למסגרת הטיפולית שאליה שובץ"**.

פסק הדין הנוסף אליו הפנה ב"כ הנאשם הוא ע"פ 4332/21 **עאסלה נ' מ"י** (20.2.22), שם נדון עניינו של מי שהורשע בעבירה של החזקת נשק מאולתר מסוג קרלו ומחסנית, במשך כ-3 חודשים בשדה סמוך לביתו. בית המשפט המחוזי דן אותו ל-15 חודשי מאסר בפועל, ואילו בבית המשפט העליון התקבל הערעור שהגיש, והעונש הומר ל-9 **חודשי עבודות שירות**. במסגרת נימוקיו לחריגה מהענישה הנוהגת הזכיר בית המשפט העליון, בין היתר, את הגיל הצעיר, העבר הנקי ואורח החיים הנורמטיבי שניהל הנאשם עד למעצר, אך גם את שיתוף הפעולה המלא שלו עם המשטרה, בעת המעצר ולאחריה, את הקבוצה הטיפולית הייעודית בה נטל חלק, את האחריות האקטיבית שנטל למעשים, את נכונותו ויכולתו לבחון כל פעולה באופן ביקורתי ומתוך גמישות מחשבתית ואת יכולתו להיתרם מהמשך ההליך הטיפולי.

לדוגמאות אלה שהציג הסנגור ניתן לצרף מספר מצומצם נוסף של פסקי דין שניתנו בשנים האחרונות בבית המשפט העליון, בהם הוחלט להקל בעונשם של עברייני נשק צעירים ולהסתפק בהטלת מאסר בעבודות שירות, אך עיון בהן

מעלה בבירור כי מדובר במענה עונשי המתאים במקרים חריגים בלבד, בהן קיימת הצטברות של נסיבות המצדיקה חריגה מהכלל.

כך למשל בע"פ 2826/19 **מרעאנה נ' מ"י** (11.7.19), הורשע המערער בעבירה של החזקת נשק, עקב כך שהחביא בביתו אקדח חצי אוטומטי טעון במחסנית ריקה וזאת לבלקשת גיסו אשר חשש שהמשטרה תאתר את האקדח בביתו. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם ענישה שנע בין 9-24 חודשי מאסר** והטיל על המערער 10 חודשי מאסר, לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון ציין כי גזר דינו של בית משפט המחוזי מתון ומאוזן, ובמצב הדברים הרגיל לא היה מקום להתערבות ערכאת ערעור. אף על פי כן, הוחלט לקבל את הערעור ולהשית **9 חודשי מאסר בעבודות שירות**, וזאת נוכח הנסיבות המיוחדות של התיק, המחיר האישי ששולם בגין שיתוף הפעולה עם רשויות אכיפת החוק ועקרון אחידות הענישה.

בע"פ 887/20 **מתאני נ' מ"י** (29.7.20), הורשע המערער בכך שהחזיק על גופו אקדח טעון ב-15 כדורים. המערער צעיר ונעדר עבר פלילי. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם ענישה הנע בין 9-24 חודשי מאסר** והטיל על הנאשם 10 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון ציין כי מדובר בעונש מתון ובכל זאת הקל בעונש וגזר **9 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות**, וזאת לאור העבר הנקי, הגיל הצעיר, הנסיבות האישיות והתסקיר שהוגש, אשר הוגדר "חיובי ביותר".

דוגמה נוספת ניתן למצוא בע"פ 3924/20 **פלאח נ' מ"י** (10.12.20), שם הומר עונש מאסר בן 15 חודשים שהטיל בית המשפט המחוזי בגין עבירה של נשיאת נשק, ב-**9 חודשי מאסר בעבודות שירות**, וזאת בהינתן הנסיבות המיוחדות של המקרה, התסקיר שהוגש, הגיל הצעיר, היעדר העבר והעונש שהושת על השותף למעשה. בדומה, במסגרת ע"פ 5807/20 **פלוני נ' מ"י** (30.12.20) הומר עונש של 12 חודשי מאסר בגין עבירה דומה ל-**9 חודשי מאסר בעבודות שירות**, לאחר שנקבע כי מדובר "במקרה חריג שבחריגים", לאור נסיבות ביצוע העבירה ומצבו האישי, הנפשי והמשפחתי של הנאשם.

גם אני עצמי החלטתי אך לאחרונה לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם ולהסתפק בעונש מאסר בעבודות שירות, בעניינו של נאשם נטול עבר פלילי, אשר בהיותו כבן 19 בלבד החזיק באקדח ובמחסנית ריקה ובהמשך השכיל להשתלב בהליך טיפולי קבוצתי ייעודי, בו הוא משתף פעולה באופן מלא, מפגין מאמצים ניכרים ומוטיבציה גבוהה והסיכון להישנות העבירות בעניינו נמוך - ראו גזר הדין בת"פ (מרכז) 52256-03-20 **מ"י נ' אזברגה** (12.4.22).

לצד מקרים בודדים ויוצאי דופן אלה, הכלל הגורף והמתחייב הוא מאסר של ממש. בהקשר זה עומד לנאשם לרועץ האינטרס הציבורי המובהק בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות נשק, אשר הפכו זה מכבר למכת מדינה של ממש, וביתר שאת באזורנו. על רקע זה אף הודגש לאורך השנים האחרונות הצורך בהחמרת הענישה ובמאבק נטול פשרות בתופעה עבריינית זו, אשר מאופיינת לא פעם במעורבותם של נאשמים צעירים ונטולי עבר פלילי. עוד ראוי להזכיר, כי בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, ככל שמדובר בעבירות חמורות יותר, כך יהיה הנטל המוטל על הנאשם לבסס את ההצדקה להקלה מטעמי שיקום מכביד יותר. כך, למשל, נקבע בע"פ 9036/18 **פלוני נ' מ"י** (27.1.20) כי:

"סעיף 40ד(א) לחוק העונשין האמור, איננו מטיל חובה על בית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם, גם אם מדובר בנאשם שהשתקם, או כאשר קיים סיכוי של ממש שישתקם, אלא מדובר בסמכות שברשות בלבד (ראו: ע"פ 3102/14 פלוני נ' מ"י, פסקה 21 לפסק דינו של כב' השופט א' שהם (17.11.2014)). בעניין זה, נקבע בפסיקה כי ככל שהעבירה בה הורשע הנאשם ונסיבותיה חמורות יותר, כך גובר הנטל המוטל על הנאשם להראות הליך שיקומי מתקדם יותר, או סיכויי שיקום מובהקים יותר, כדי להצדיק סטייה לקולא ממתחם העונש ההולם (ראו: ע"פ 5936/13 פלוני נ' מ"י, פסקה 5 (14.01.2015) (להלן: ע"פ 5936/13); ע"פ 1170/15, פסקה 21).

עניינו של הנאשם אינו פשוט ומתעוררים במקרה זה שיקולים לכאן ולכאן, אשר חלקם תומכים במתן הזדמנות שיקומית, בעוד האחרים מטים את הכף לחומרה. בין השיקולים המקלים יש למנות את התרשמות שירות המבחן מההפחתה שחלה בסיכון בעניינו של הנאשם ואת גורמי הסיכוי לשיקום שפורטו בתסקיר, לרבות ניתוק קשרים שוליים, שאיפה לניהול אורח חיים נורמטיבי והעדר דפוסים שוליים מושרשים.

מנגד, אין מנוס מלהצביע על כך שההליך הטיפולי בו נטל הנאשם חלק היה דל וראשוני בלבד. מדובר בכך שהשתתף בקבוצה טיפולית המיועדת לעצורי בית, למשך מספר חודשים בסמוך לאחר ביצוע העבירה. ברי כי אין מדובר בטיפול ייעודי בתחום עבירות הנשק או למצער טיפול מקיף שבכוחו להביא לשינוי דפוסים ארוך טווח. מאז, ולאורך השנתיים האחרונות כולן, לא השתלב הנאשם בכל מסגרת טיפולית נוספת, והוא אף אינו מבטא כל נזקקות טיפולית.

שירות המבחן אמנם התרשם כי הנאשם שיתף פעולה ונעזר בהליך הטיפולי בהתאם ליכולותיו, אך התסקיר מצביע גם על קשיים שעדיין נותרו ועל גורמי סיכון. כך למשל קיים גם כיום קושי להעמיק בנסיבות ביצוע העבירה, קיימים פערי דיווח בין האבחון הקודם לנוכחי וקיימים קשיים בהפעלת שיקול דעת ובהצבת גבולות לגורמים שוליים. שירות המבחן אינו בא בהמלצה טיפולית כלשהי, ואך ממליץ להתחשב בנתונים החיוביים שבתסקיר. בנסיבות אלה, על אף הנתונים החיוביים המסוימים העולים מהתסקיר, אינני סבור כי מדובר באחד מאותם מקרים "חריגים שבחריגים", המצדיקים הימנעות מהטלת עונש מאסר ממשי בגין עבירה של נשיאת נשק, גם אם ברף התחתון של המתחם.

לאור כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר בפועל למשך 14 חודשים, בניכוי ימי המעצר, על פי רישומי שב"ס.
2. 10 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור הנאשם עבירת נשק מסוג פשע.
3. 5 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור הנאשם עבירת נשק מסוג עוון.

4. קנס בסך 3,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בתוך 90 יום.

העתק יועבר לשירות המבחן

הנשק ויתר המוצגים יחולטו או יושמדו על פי שיקול דעת המשטרה.

זכות ערעור בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ט"ז אייר תשפ"ב, 17 מאי 2022, במעמד הצדדים.